

۲۱۲۵۹۴۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سازمان های بی تفاوتی
و نگرش ناصحی

بهزاد اکبری دورباش

انتشارات رمان سخن

سرشناسه	: اکبری دورباش، بهزاد، ۱۳۷۳-
عنوان و نام پدیدآور	: سازه‌های بی‌تفاوتی و نگرش تحصیلی/بهزاد اکبری دورباش.
مشخصات نشر	: تهران: رامان سخن، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ل، ۱۸۴ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۱۴۳۱-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۷۰-۱۸۴.
موضوع	: بی‌تفاوتی -- ایران -- تحقیق
موضوع	: Apathy -- Research -- Iran
موضوع	: پیشرفت تحصیلی -- ایران -- تحقیق
موضوع	: Promotion (School) -- Research -- Iran
رده بندی کنگره	: BF۸۳۱
رده بندی دیویی	: ۱۵۲۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۲۸۱۵۹۳۴

آدرس: تهران خیابان انقلاب -- پ. یابان ۱۲ فروردین

تلفن: ۹۱۲۸۰۱۶۰۶۸

سازه‌های بی‌تفاوتی و نگرش تحصیلی

نویسنده: بهزاد اکبری دورباش

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۷۱۴-۳۱-۰

انتشارات: تهران رامان سخن

نوبت چاپ: یکم، تابستان ۱۳۹۹

چاپ: مهرگان

تیراژ: ۲۰۰ عدد

نرخ: ۱۱۰۰۰۰ تومان

تمام حق و حقوق این کتاب برای مؤلف محفوظ می‌باشد.

فهرست مطالب

عنوان	شماره صفحه
پیشگفتار.....	۱۳
<u>فصل اول : بی تفاوتی تحصیلی</u>	
مقدمه	۱۵
مفهوم بی تفاوتی	۱۵
بی تفاوتی تحصیلی	۱۶
تنگناهای بی تفاوتی تحصیلی	۱۷
نقش بی تفاوتی تحصیلی در جامعه	۲۱
عوامل موثر بر بی تفاوتی تحصیلی	۲۲
عوامل فردی بی تفاوتی تحصیلی دانش آموزان	۲۴
نقش خانواده در بی تفاوتی تحصیلی	۲۵
نقش همسالان در بی تفاوتی تحصیلی	۲۸
نقش دبیران در بی تفاوتی تحصیلی	۳۰
نقش وضعیت شغلی جامعه در بی تفاوتی تحصیلی	۳۳
نقش فضای مجازی در بی تفاوتی تحصیلی	۳۴
راهکارهای حل بی تفاوتی تحصیلی	۳۶
<u>فصل دوم : بازده و الگوهای یادگیری</u>	
مقدمه	۳۹
مفهوم یادگیری	۴۰
حیطه های یادگیری	۴۰
حیطه شناختی	۴۱
حیطه عاطفی	۴۶
حیطه روانی حرکتی	۴۷
انواع الگوهای پشتیبان	۴۸
الگوی عمومی تدریس	۴۸

۴۸	الگوی معلم محور
۵۰	الگوهای تدریس دانش آموز- فعالیت مدار
۵۱	الگوی یادگیری اجتماعی
۵۲	اصول یادگیری گانه
۵۳	بازده های یادگیری از منظر گانه
۵۵	انواع یادگیری از نظر گانه
۵۶	عوامل مؤثر در یادگیری
۵۶	آمادگی
۵۷	انگیزه و هدف
۵۷	توجه
۵۸	تجارب گذشته
۵۸	تمرین و تکرار
۵۹	موقعیت و محیط یادگیری
۵۹	رابطه کل و جزء
۶۰	روش تدریس معلم
۶۰	تفاوت های فردی در یادگیری
۶۱	سبک های یادگیری
۶۱	تعریف سبک های یادگیری
۶۲	سبک های یادگیری کلب
۶۵	نقش انگیزش در بازده یادگیری
۶۶	عوامل مؤثر بر افزایش بازده یادگیری دانش آموزان
	فصل سوم : انگیزش درونی و بیرونی تحصیلی
۶۷	مقدمه
۶۸	تعریف انگیزش
۶۹	تاریخچه انگیزش
۷۰	عوامل های اصلی در انگیزش یک تکلیف
۷۱	سازه های اصلی انگیزش
۷۱	نظریه های انگیزشی

۷۱	نظریه سابق
۷۲	نیاز - سابق - رفتار
۷۲	نظریه‌های شرطی
۷۳	نظریه توازن
۷۳	نظریه اراده آزاد
۷۳	نظریه نیازها
۷۴	سه نظریه بزرگ درباره انگیزش
۷۵	نظریه‌های ساختن در انگیزش
۷۷	انواع انگیزش
۷۷	انگیزش درونی
۷۷	انگیزش بیرونی
۷۸	انگیزش اجتناب و سلامتی
۷۸	انگیزش اصلاحی
۷۹	انواع انگیزش بیرونی
۷۹	تنظیم بیرونی
۸۰	تنظیم درون فکنی شده
۸۰	تنظیم خودپذیر
۸۱	تنظیم آمیخته
۸۱	راهکارهای کمک کردن به انگیزش درونی
۸۲	راهکارهای کمک کردن به انگیزش بیرونی

فصل چهارم : امید و خوش بینی تحصیلی

۸۳	مقدمه
۸۴	مفهوم امید
۸۵	نظریه امید استایدر
۸۸	پایه‌ی زیستی - عصبی امید
۸۸	مقیاس‌های اندازه‌گیری امید
۸۹	مفهوم خوش بینی
۹۰	تاریخچه خوش بینی

۹۰	تعریف خوش بینی
۹۰	نظریه های خوش بینی
۹۳	مؤلفه های خوش بینی از دیدگاه مکس مور
۹۵	مؤلفه های خوش بینی از دیدگاه سلیگمن

فصل پنجم : اهمال کاری تحصیلی

۹۷	مقدمه
۹۷	اهمال کاری
۹۸	اهمال کاری
۹۹	اهمال کاری تحصیلی
۱۰۰	انواع اهمال کاری
۱۰۳	ویژگی اهمال کاران
۱۰۴	سبک های اهمال کاری
۱۰۶	اهمال کاری تحصیلی
۱۰۷	عوامل موثر بر اهمال کاری تحصیلی

فصل ششم : خودکارآمدی تحصیلی

۱۱۱	مقدمه
۱۱۱	مفهوم خودکارآمدی
۱۱۳	تاریخچه خودکارآمدی
۱۱۴	اهمیت باورهای خودکارآمدی
۱۱۴	تبیین و پیش بینی عملکردها
۱۱۵	تاثیر بر روی عواطف و هیجانات (هوش هیجانی)
۱۱۶	تقویت حس خودکنترلی
۱۱۷	سلامتی جسمی و روانی
۱۱۸	عملکرد شغلی و تحصیلی
۱۱۹	تلاش و پشتکار
۱۱۹	واکنش مناسب در مقابل شکست و انتخاب راهکارهای مناسب
۱۲۰	انتخاب اهداف
۱۲۰	خودکارآمدی تحصیلی

۱۲۱.....	ابعاد خودکارآمدی.....
----------	-----------------------

فصل هفتم : راهبردهای تحصیلی (شناختی و فراشناختی)

۱۲۳.....	مقدمه.....
۱۲۴.....	تعاریف راهبردهای شناختی و فراشناختی.....
۱۲۵.....	راهبردهای شناختی.....
۱۲۷.....	راهبردهای فراشناختی.....
۱۲۹.....	عناصر فراشناخت.....
۱۳۴.....	انواع راهبردهای شناختی.....
۱۳۴.....	تمایز راهبردهای شناختی و فراشناختی.....
۱۳۵.....	ضرورت آموزش راهبردهای فراشناختی.....
۱۳۶.....	راهبردهای یادگیری.....

فصل هشتم : فضای مجازی و تحصیل

۱۳۹.....	مقدمه.....
۱۴۰.....	فضای مجازی.....
۱۴۰.....	ویژگی های فضای مجازی.....
۱۴۳.....	رد یا اثبات واقعی بودن فضای مجازی.....
۱۴۵.....	اعتیاد به اینترنت.....
۱۴۵.....	تاریخچه اینترنت.....
۱۴۷.....	شبکه اینترنت.....
۱۴۸.....	گذران اوقات فراغت در شبکه های مجازی یک چالش جدی.....
۱۴۹.....	آسیب ها و جرایم فضای آنلاین.....
۱۵۰.....	راهکارهای دوری دانش آموزان و کاهش آسیب ها.....
۱۵۱.....	دوران بلوغ در معرض آسیب های بیشتر.....
۱۵۲.....	لزوم آگاهی کاربران به حدود و حریم خصوصی.....
۱۵۲.....	پیشرفت تحصیلی.....
۱۵۵.....	تعاریف پیشرفت تحصیلی.....
۱۵۶.....	معیارهای پیشرفت تحصیلی.....
۱۵۷.....	عوامل مهم تأثیرگذار بر پیشرفت تحصیلی.....

۱۶۱.....	خانواده و پیشرفت تحصیلی.....
۱۶۲.....	ارزش‌ها و انتظارات والدین و پیشرفت تحصیلی.....
۱۶۳.....	شرایط اجتماعی و اقتصادی و پیشرفت تحصیلی.....
۱۶۳.....	مدرسه و پیشرفت تحصیلی.....
۱۶۴.....	انتظارات معلم و پیشرفت تحصیلی.....

فصل نهم : نقش خانواده در تحصیل

۱۶۵.....	مقدمه.....
۱۶۶.....	تعاریف خانواده.....
۱۶۸.....	نیازهای بنی.....
۱۶۸.....	نیازهای عاطفی.....
۱۶۸.....	روابط و نظام ارزشی خانواده.....
۱۶۹.....	اهمیت خانواده.....
۱۷۲.....	خانواده به عنوان سیستم.....
۱۷۳.....	خانواده به عنوان معلم و الگو.....
۱۷۳.....	خانواده به عنوان کانون محبت و امنیت.....
۱۷۴.....	نقش اقتصاد در خانواده.....
۱۷۵.....	موقعیت اجتماعی - اقتصادی و یادگیری.....
۱۷۶.....	وضعیت اجتماعی و اقتصادی والدین.....
۱۷۶.....	مسکن و وضع اقتصادی خانواده.....
۱۷۷.....	تاثیر انگیزش خانواده در پیشرفت تحصیلی.....
۱۷۷.....	انگیزه پیشرفت.....
۱۷۹.....	ویژگی‌های والدین پیشرفت‌گرا.....
۱۷۹.....	آموزش انگیزه پیشرفت.....
۱۸۰.....	عوامل خانوادگی و اجتماعی.....
۱۸۴.....	عوامل جامعه شناختی و تربیتی موثر بر پیشرفت تحصیلی.....
۱۸۸.....	عوامل فردی موثر بر پیشرفت تحصیلی.....

فصل دهم : فوق برنامه و نگرش تحصیلی

۱۹۱.....	مقدمه
۱۹۲.....	مفهوم فعالیت فوق برنامه
۱۹۴.....	تعاریف فعالیت های فوق برنامه
۱۹۸.....	اوقات فراغت
۱۹۹.....	تاریخچه فعالیت های فوق برنامه
۲۰۱.....	اهمیت فعالیت فوق برنامه و مکمل
۲۰۲.....	ویژگی های فعالیت های فوق برنامه
۲۰۳.....	فواید فعالیت های فوق برنامه
۲۰۳.....	انواع فعالیت های فوق برنامه
۲۰۵.....	اهداف فعالیت های فوق برنامه
۲۰۶.....	اهداف اصلی
۲۰۶.....	اهداف فرعی
۲۰۸.....	کارکردهای مهم فعالیت های فوق برنامه
۲۰۸.....	جایگاه فعالیت های فوق برنامه در برنامه درسی
۲۱۰.....	نگرش
۲۱۰.....	تعریف های مربوط به نگرش
۲۱۲.....	مراحل پذیرش پیام در تغییر نگرش
۲۱۳.....	الگوهای تغییر نگرش
۲۱۴.....	عوامل مؤثر در تغییر نگرش ها
۲۱۶.....	چگونگی شکل گیری تمایلات، شناخت و رفتارها
۲۱۷.....	نگرش تحصیلی و عناصر آن
۲۱۹.....	نگرش و پیشرفت تحصیلی
۲۲۰.....	عوامل زمینه ساز موفقیت تحصیلی
۲۲۵.....	منابع

امروزه مسئله بی‌تفاوتی تحصیلی کاهش انگیزه و نگرش به ادامه تحصیل در دانش‌آموزان یک مسئله بفرنج و حاد می‌باشد. مسئولین و دست‌اندرکاران نظام آموزشی باید توجه خاصی به این مسئله داشته باشند. به‌خصوص با پیشرفت زندگی و تمدن فرهنگ در جامعه که باید دانش‌آموزان باید از نظر بنیه‌ی علمی در سطحی بالا باشند، شاهد این است که هیچ‌گونه انگیزه‌ای برای ادامه تحصیل ندارند و در واقع نسبت به ادامه تحصیل بی‌تفاوت گشته‌اند. براساس تحقیقات انجام شده مشخص شده است که با گذر زمان دانش‌آموزان رغبت کمتری به درس از خود نشان می‌دهند و درس را فقط برای کسب نمره قبولی آزمون می‌خوانند و از آوردن نمره کم و عدم قبولی نیز چندان ناراحت نمی‌شوند و در واقع نسبت به تحصیل بی‌تفاوت شده‌اند. بی‌تفاوتی تحصیلی، اهمال کاری تحصیلی، کاهش انگیزه و بی‌علاقگی تحصیلی دانش‌آموز از سطح رضایت‌بخش به سطح نامطلوب است و یکی از مشکلات عمده‌ی نظام آموزشی در دنیای کنونی است. به‌طوری که هر سال مقادیر زیادی از امکانات مالی و نیروهای انسانی، آموزشی و پرورشی به این معضل اختصاص می‌یابد. براساس نظر معلمان در درجه اول مسائل خانوادگی و اجتماعی و سپس به ترتیب عدم توانایی و عدم کوشش سبب بی‌تفاوتی تحصیلی دانش‌آموزان شده است. از دیدگاه دانش‌آموزان علل شکست در مرتبه اول به عدم کوشش و درجه دوم و سوم به ترتیب مسائل خانوادگی و اجتماعی و عدم توانایی نسبت داده‌اند. نداشتن اعتماد به نفس کافی، امی و خوش‌بینی تحصیلی پایین، اعتیاد به فضای مجازی، عدم انگیزش درونی برای تحصیل و مطالعه، نداشتن هدف واقعی و عینی و روشن از تحصیل، نگرش منفی به تحصیل، اختلاف خانوادگی و خانواده آشفته، طلاق فیزیکی یا روانی والدین از جمله دلایل افت تحصیلی می‌باشد. شناخت علل فردی، اجتماعی از یک‌طرف و علل ساختاری و آموزشی نظام تعلیم و تربیت از طرف دیگر مسائل را پیچیده‌تر کرده است. بدین منظور برای کاهش افت تحصیلی و افزایش انگیزش تحصیلی می‌توان از تغییر و نوآوری آموزش در عرصه تعلیم و تربیت، نظام ارزشیابی، روش‌های تدریس، مشارکت و آموزش اولیاء و سبک‌های مدیریت مدارس بهره گرفت.

کتاب پیش رو در ده فصل نگارش شده است. فصل اول به بی‌تفاوتی تحصیلی و

عوامل موثر بر آن پرداخته شده است.

در فصل دوم بازده یادگیری، انواع و الگوهای آن مورد بررسی قرار گرفته است. فصل سوم به انگیزش درونی و بیرونی تحصیلی اختصاص داده شده است. در فصل چهارم امید و خوش بینی تحصیلی مورد واکاوی قرار گرفته است. فصل پنجم اهمال کاری تحصیلی را مورد بررسی قرار داده است. در فصل ششم به خودکارآمدی تحصیلی و انواع آن پرداخته شده است. فصل هفتم به راهبردهای شناختی و فراشناختی موثر در تحصیل اختصاص داده شده است. فصل هشتم نقش فضای مجازی و مزایا و معایب آن در تحصیل را مورد بررسی قرار داده است.

فصل نهم به نقش خانواده در تحصیل پرداخته است و در نهایت در فصل دهم نقش فوق برنامه و نگرش در تحصیل مورد واکای قرار گرفته است. در پایان بر خود لازم می دانم که از دوست گرامی و ارجمندم جناب آقای هادی نوری که در کلیه مراحل نگارش و تهیه کتاب، راهنمای بنده بودند، کمال تشکر را داشته باشم. یقیناً هیچ کتابی عاری از خط و اشباه مهورمی نیست و در این راه انتقاد سازنده خوانندگان در نگارش مناسب آن کمک ساینی به نویسنده در آینده خواهد کرد. لذا از همه خوانندگان این کتاب درخواست می گردد در صورت مشاهده هر گونه اشکال و یا ارائه نکات اصلاحی، آن را به نویسنده گوشزد نمایند.